

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Stretnutie vedenia Národnej banky Slovenska s predstaviteľmi bánk v Slovenskej republike

Bratislava 29. mája 2018

Obsah

- 1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore**
- 2. Aktuálne zmeny v oblasti regulácie bánk**

1.

TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

Všeobecná charakteristika

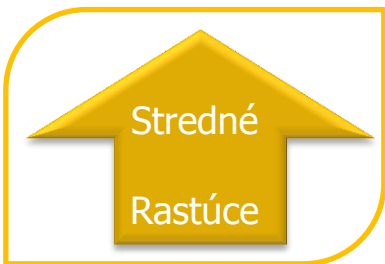
- Pokračovali rastové tendencie; bankový sektor ako celok je stabilný a odolný
- Bankový sektor bol schopný kompenzovať klesajúce úrokové marže prostredníctvom silnej úverovej aktivity, a tým si zachovať relatívne stabilnú mieru zisku
- Ziskovosť aj pokrytie zlyhaných úverov opravnými položkami zostáva na jednej z najvyšších úrovní v rámci bankovej únie

Najvýznamnejšie riziká

Rýchly rast zadlženosti domácností aj podnikov Miera cyklických rizík je najvyššia v eurozóne

- Rastúca zadlženosť domácností zvyšuje ich citlivosť na negatívne šoky
- Napriek istému spomaleniu rast úverov je aktuálny rast zadlženosti nadmerný
- Nové opatrenia NBS na LTV a podiel celkovej zadlženosti k príjmu (DTI)

Rastúce nerovnováhy v externom prostredí, najmä na globálnych finančných trhoch, sú čoraz zreteľnejšie

- Riziko nadhodnotenia aktív, a to na akciových aj dlhopisových trhoch
- Náhla zmena postoja investorov môže rýchlo spustiť vlnu turbulencií
- Aktuálny ekonomický rast nebude zrejme dlhodobejšie udržateľný (dosiahla sa úroveň potenciálu)

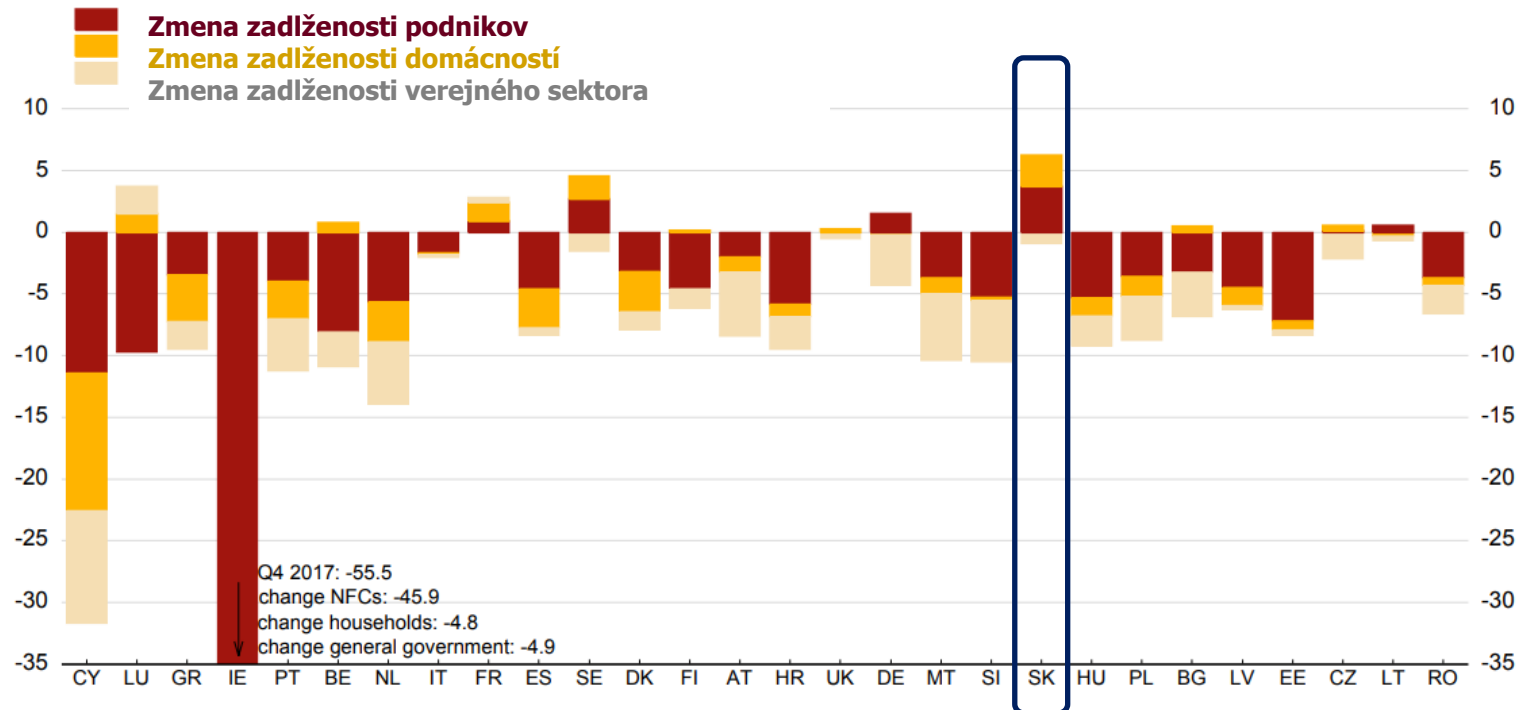
Rýchle tempo rastu zadlženosti

Celková zadlženosť domácností aj podnikov rastie najrýchlejšie v EÚ

- Hlavný faktor: klesajúce úrokové sadzby – podpora dopytu a tlak na kompenzáciu klesajúcich marží
- Zvyšuje sa na prípadný nepriaznivý ekonomický vývoj

Medziročný rast podielu zadlženosti k HDP

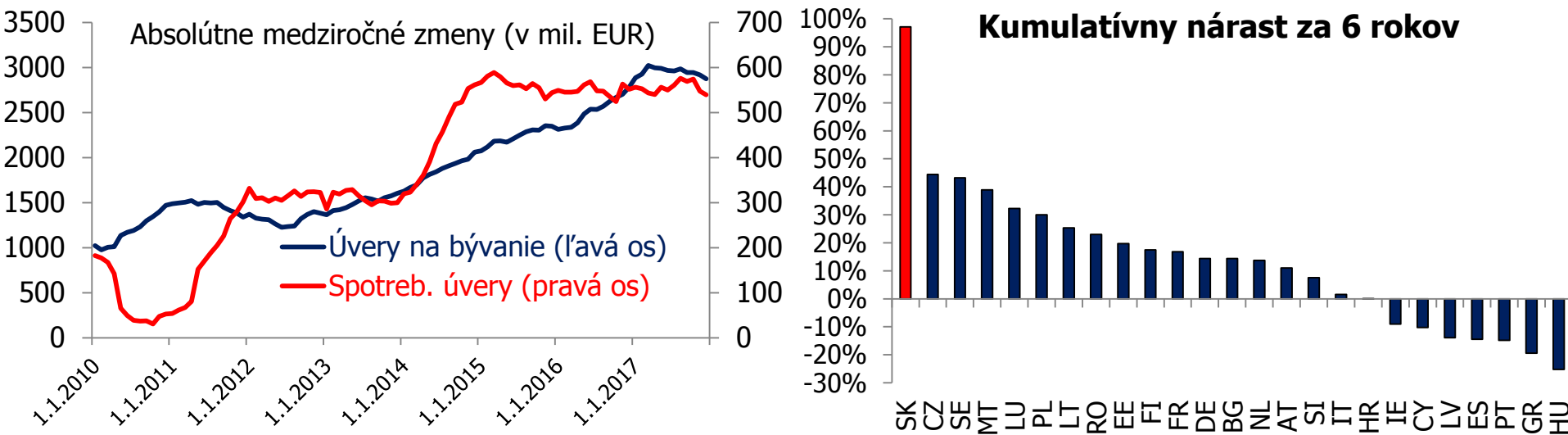
Silný rast úverov domácnostiam

Napriek miernemu spomaleniu pretrváva vysoký rast retailových úverov

- Absolútne zmeny spotrebiteľských úverov aj úverov na bývanie naďalej blízko historický maxim, mierny pokles relatívnych zmien
- Úvery na bývanie:
 - Spomalenie poklesu sadzieb, štvrtá najnižšia úroveň v eurozóne
 - Prakticky šesť rokov najvyšší rast v EÚ
- Spotrebiteľské úvery
 - Absolútne prírastky zostávajú na približne stabilnej úrovni už od r. 2015

Tempo rastu úverov retailu

Hodnotenie podmienok poskytovania úverov

- Bankový sektor na Slovensku vykazuje vyššie úrovne DTI a LTV
- Limity na LTV z medzinárodného porovnania stále relatívne voľné

Parametre úverov		Hodnota	Trend vývoja
LTV	Priemerná hodnota	76 %	
	Podiel nových úverov s LTV>80%	33 %*	
DTI	Priemerná hodnota	6,2	
	Podiel nových úverov s DTI>8	21 %	
Priemerná splatnosť nových úverov		26,4 roka	Rastúci (o 0,9 v r. 2017)
Podiel úverov poskytovaných prostredníctvom fin. sprostredkovateľov		61 %	Rastúci

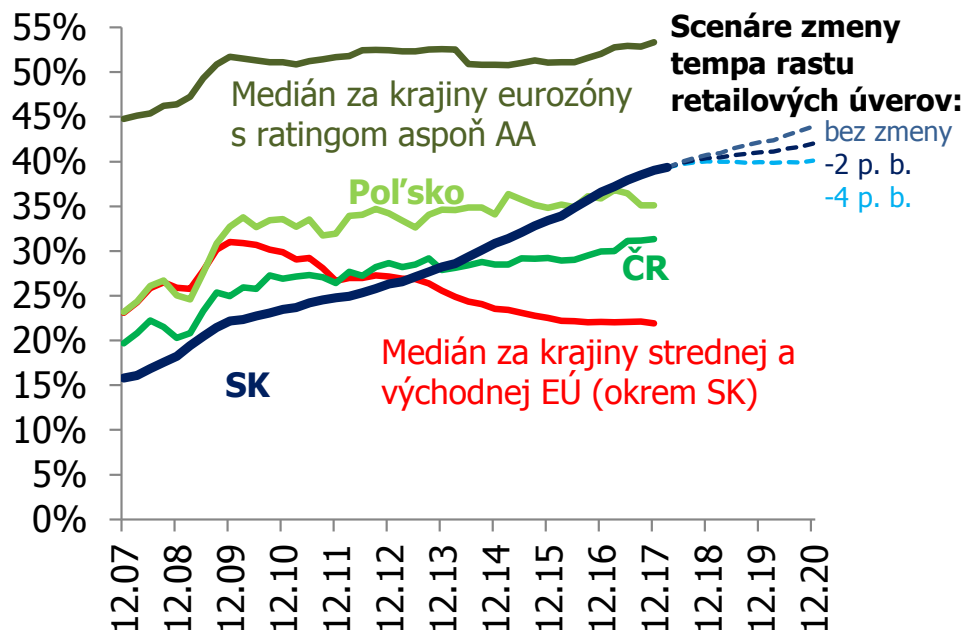
* Napr. v prípade ČR je podiel úverov s LTV medzi 80 % a 90 % na úrovni 28 %, ratingová agentúra Moody's napriek tomu v správe zo 6.4.2018 upozornila na výrazné riziko spojené s vysokým podielom úverov s vysokým LTV.

Rýchly rast zadlženosti domácností

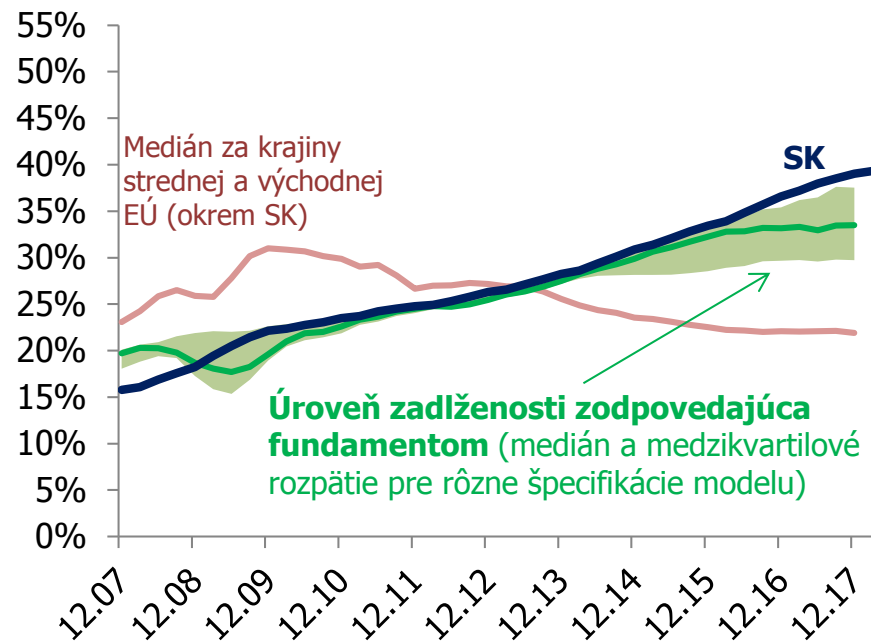

- Rast aj úroveň zadlženosti sú v porovnaní s ekonomickými fundamentami nadmerné
- Rast zadlženosti nie je spojený s rýchlejšou konvergenciou, ale najmä s výrazným poklesom úrokových sadzieb
- Pre stabilizáciu pomeru zadlženosti k HDP, resp. spomalenie jeho rastu na úroveň okolitých štátov (napr. Česká republika a Poľsko) je potrebné ďalšie spomalenie tempa rastu úverov na úroveň približne 7 % až 9 %

Zadlženosť v porovnaní s inými krajinami (% z HDP)

Zadlženosť v porovnaní s úrovňou zodpovedajúcou ekonomickým fundamentom (% z HDP)

Zdroj: NBS, Eurostat.

Posledné údaje sú k 31. marcu 2018. Simulácia vývoja sa týka obdobia od apríla 2018 do decembra 2020. Predpokladaný vývoj HDP vychádza zo strednodobej predikcie NBS k prvému štvrtroku 2018.

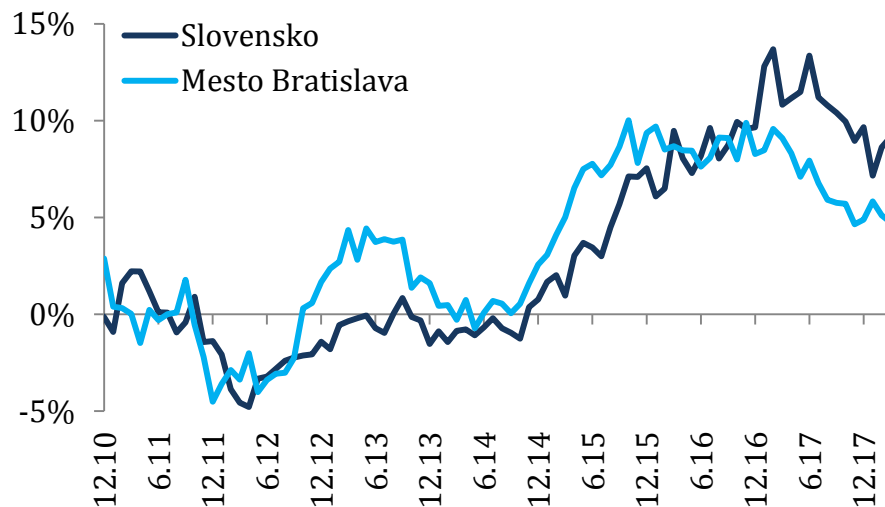
Úroveň zadlženosti zodpovedajúca fundamentom bola odhadnutá na základe kointegračných vzťahov získaných pomocou panelovej kointegračnej regresie z údajov 11 krajín strednej a východnej EÚ.

Stabilizácia rastu cien bytov vo vybraných oblastiach

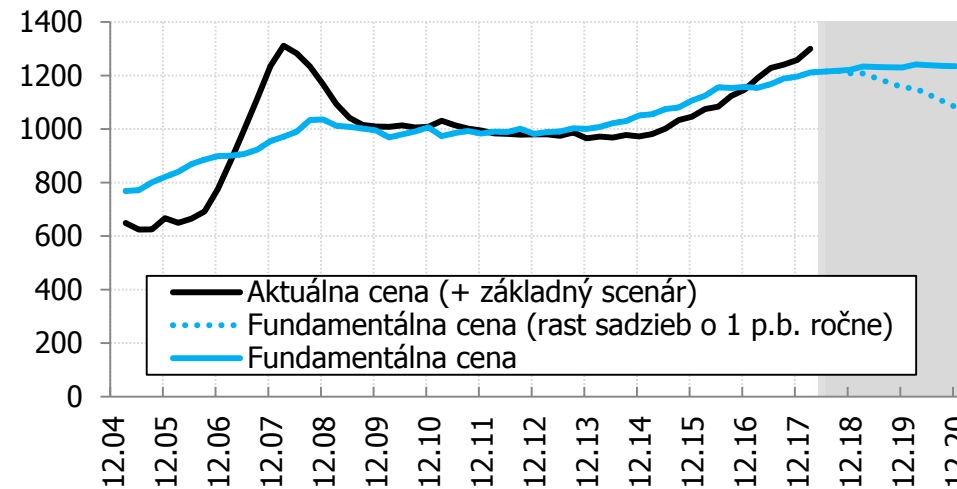
- Faktory, ktoré pribrzdia potenciál pre ďalší (udržateľný) rast cien nehnuteľností:
 - postupné nasycovanie trhu úverov
 - začínajúci demografický úbytok ľudí vo veku od 25 do 45 rokov

Vývoj cien nehnuteľností (EUR/m²) na sekundárnom trhu

Zdroj: CMN

Vývoj fundamentálnej ceny bytov

Za vstupné fundamenty sa považuje počet pracujúcich, priemerná mzda, úroková sadzba a objem úverov.

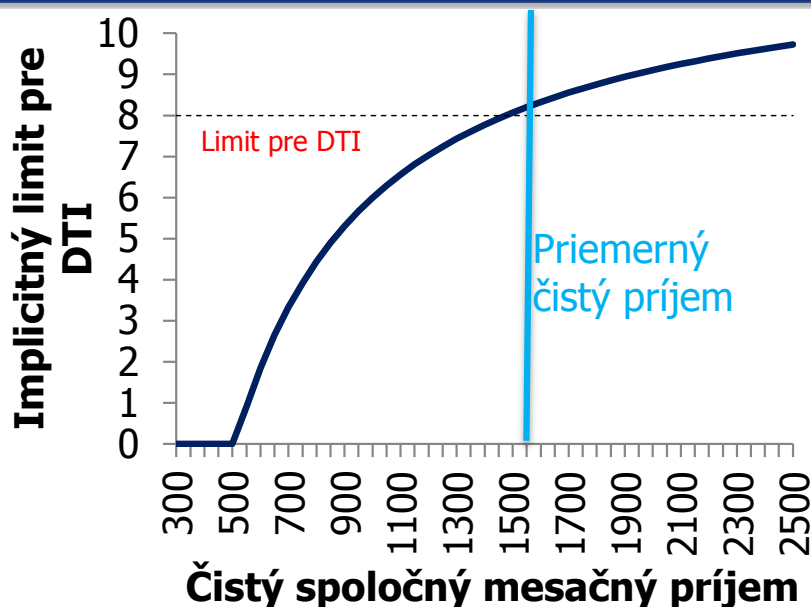
Zdroj: NBS, CNM, ŠÚ SR, ÚPSVaR SR, vlastné výpočty.

Dôvody zavedenia limitu pre DTI

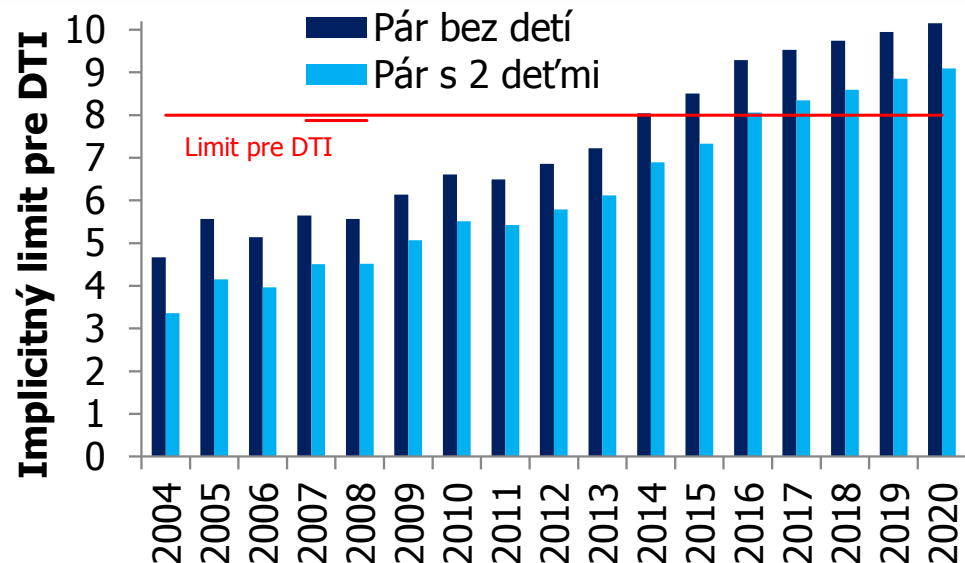

- Priemerné DTI pri nových úveroch na bývanie je jedno z najvyšších v eurozóne
- Domácnosti so stredne vysokým a vyšším príjmom môžu aj pri súčasných nastaveniach podmienok poskytovania úverov dosiahnuť pomerne vysokú zadlženosť.
- Aktuálne platné limity implikujú istý implicitný limit pre DTI, ten ale bude v dôsledku rastúcich príjmov stále voľnejší
 - Význam limitu pre DTI sa prejaví najmä zmiernením rizika nadmerného rastu zadlženosti pri pokračujúcom poklese úrokových sadzieb a raste príjmov spojených s rastúcim rizikom prehrievania trhu práce a ekonomiky

Implicitného limitu pre DTI dvojicu žiadateľov s 2 deťmi

Vývoj implicitného limitu pre DTI pre domácnosti s priemernými príjmami

Dopad na rast úverov a zadlženosti

- Rast retailových úverov by sa mal mierne spomaliť, v rozpätí od 0,5 p. b. do 1,4 p. b.

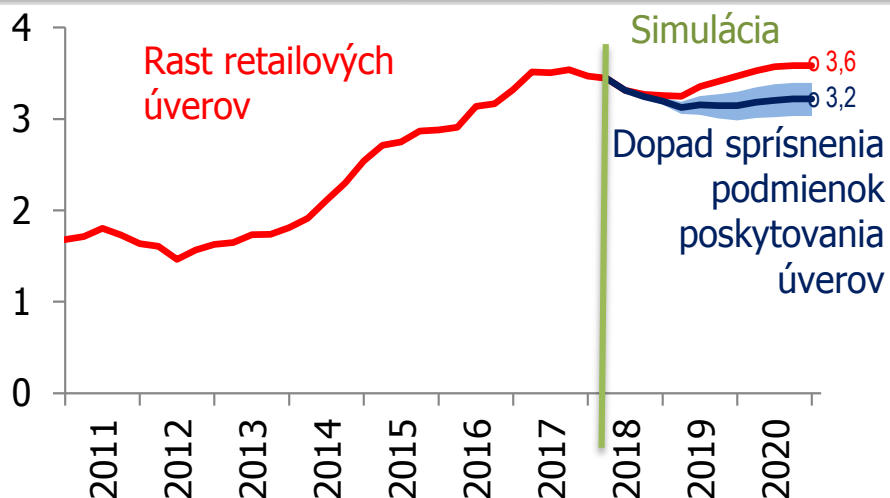
Predpoklady reakcie klientov – tri scenáre

- Pravdepodobný scenár:** 10 – 20 % klientov dotknutých sprísnením podmienok stratí záujem o úver, ostatní sa uspokojia s nižším objemom
- Scenár s nízkym dopadom:** nikto nestratí záujem o úver, napriek nižšej výške úveru
- Scenár s vyšším dopadom:** 20 % - 30 % dotknutých klientov stratí záujem

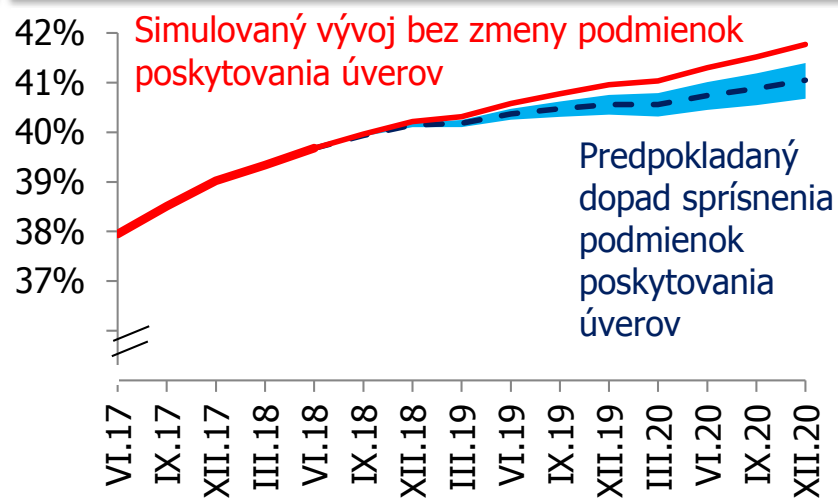
Výsledky (v p. b.)

	Scenár s nízkym dopadom	Pravdep. scenár	Scenár s vyšším dopadom
Dopad na tempo rastu retailových úverov	-0,5	-0,9	-1,4
Dopad na podiel zadlženosti domácností k HDP (kumulovaný dopad do 2020)	-0,4	-0,8	-1,1

Dopad na medziročné prírastky úverov (v mld. EUR)

Dopad na zadlženosť k HDP

Zdroj: NBS. Podfarbenie zobrazuje interval dopadu medzi scenárom s nízkym dopadom a scenárom s vyšším dopadom. Posledné údaje sú k 31. marcu 2018. Simulácia vývoja sa týka obdobia od apríla 2018 do decembra 2020.

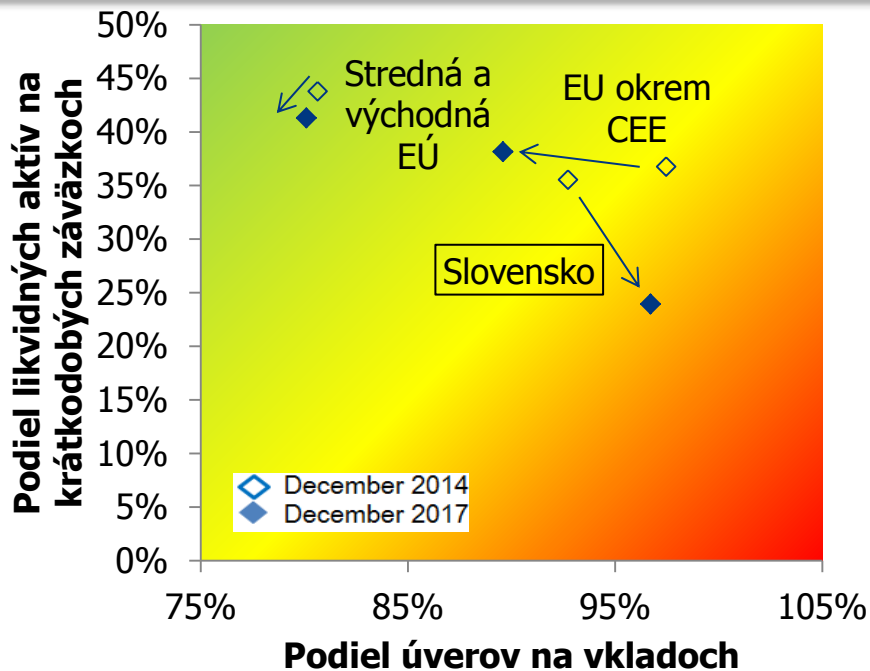
Riziko likvidity v bankovom sektore

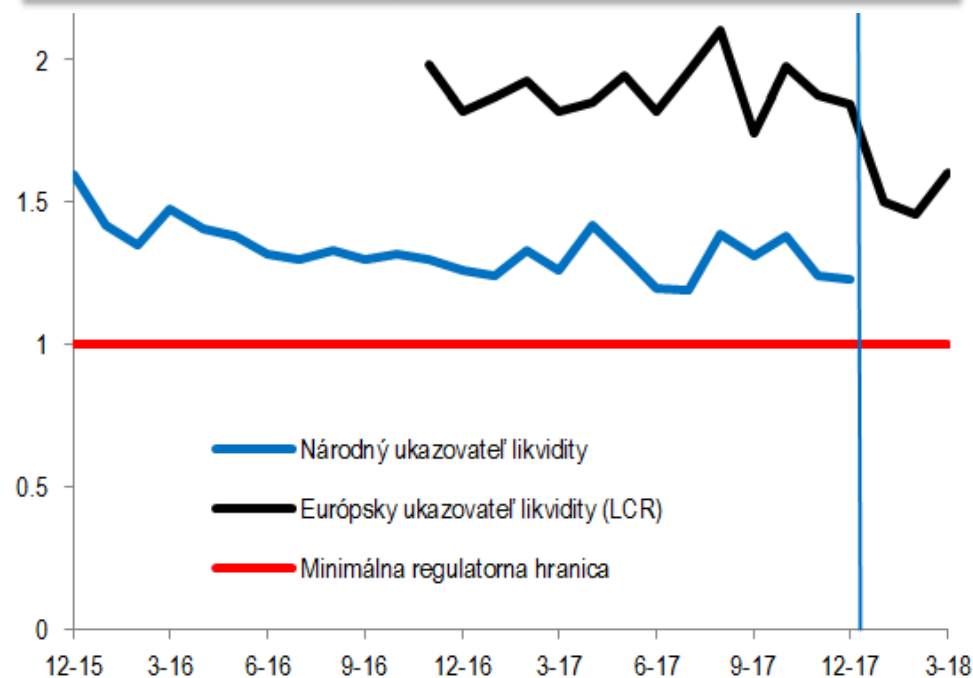
Z hľadiska rizika likvidity sa zvýraznili nepriaznivé trendy

- Rýchly rast úverov je do veľkej miery financovaný prostredníctvom krátkodobých vkladov klientov – banky sú stále viac závislé od stability vkladov
- Podiel úverov ku vkladom rastie, a to najrýchlejšie v eurozóne
- Pokles likvidných aktív

Likvidná pozícia slovenského bankového sektora

Pokles ukazovateľa likvidity v retailových bankách v prvom štvrtroku 2018

Oživenie globálnej ekonomiky zosilnelo, prehýbili sa však riziká spojené s vývojom na finančných trhoch

- Globálna ekonomika zažívala v roku 2017 najlepšie časy od veľkej finančnej krízy, toto tempo však nemusí byť dlhodobo udržateľné
- Riziko nadhodnotenia aktív na akciových aj dlhopisových trhoch, nízke kreditné prirážky
 - náhla zmena postoja investorov môže rýchlo spustiť vlnu turbulencií
 - dianie na finančných trhoch bolo počas roka 2017 mimoriadne stabilné, ale po turbulenciách vo februári sa volatilita posunula na vyššiu úroveň
- Nerovnováhy na finančných trhoch sú stále zreteľnejšie
 - USA: výrazný rast poskytovaných vysoko zadlženým subjektom, často so špekulatívnym ratingom
 - rastie podiel investícií prostredníctvom investičných fondov – riziko likvidity
 - inovatívne finančné produkty - výrazný pákový efekt alebo vysoko špekulatívne investičné stratégie, napr. aj na mieru turbulencií

**S výnimkou jednorazových vplyvov si bankový sektor udržiava relatívne stabilnú úroveň zisku
Rástla aj úroveň kapitálovej primeranosti**

Ziskovosť

- Po odpočítaní mimoriadnych príjmov v r. 2016 (najmä VISA, dividendy z CFH): nárast o 8 % (2018Q1: 3%)
 - Bez odpočítania mimoriadnych príjmov: pokles o 20 %
- Hlavné faktory vývoja ziskovosti:
 - Pretrváva negatívny vplyv poklesu čistých úrokových príjmov, hoci mierne sa spomalil

Pozitívny vplyv	Negatívny vplyv
zmiernenie poklesu sadzieb pri úverov na bývanie	zastavenie rastu úrok. výnosov zo spotreb. úverov
rýchlejší rast úverov podnikom	pokles výnosnosti aj objemu dlhopisového portfólia
pokračujúci pokles nákladovosti retailových vkladov	
pokles nákladov na kreditné riziko	

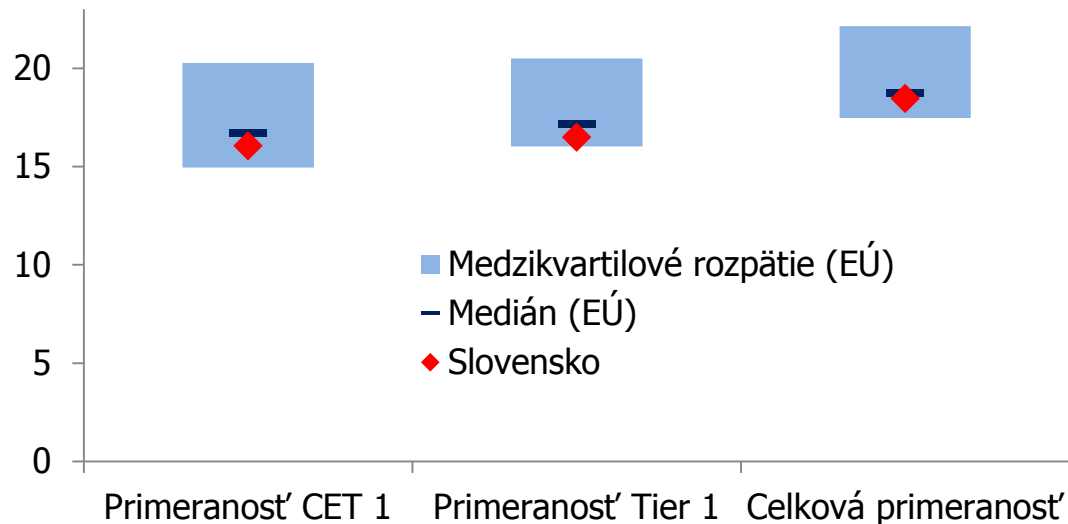
V prostredí klesajúcich úrokových marží sa zvyšuje citlivosť bánk

- Silná úverová aktivita výrazným spôsobom kompenzuje pokles úrokových marží
- V skupine menej významných bánk je však schopnosť kompenzovať pokles úrokových marží výrazne nižšia
- Na druhej strane, pokračujúci rýchly rast úverového portfólia bez zvyšovania marží zvyšuje citlivosť bánk na prípadné nepriaznivé zmeny, najmä v oblasti kreditnej kvality úverového portfólia
- Testy citlivosti poukazujú na možný výrazný vplyv zmeny kreditnej kvality retailových úverov na ziskovosť a kapitálovú primeranosť slovenských bánk

- Primeranosť vlastných zdrojov medziročne vzrástla z 18,0 % na 18,6 %
 - Hlavný faktor: zníženie podielu dividend
 - Zvýšenie najmä v prípade bánk s najnižšou úrovňou kapitálovej vybavenosti – min. úroveň 13 %
 - Viaceré banky pokračovali v procese optimalizácie štruktúry vlastných zdrojov – čiastočné nahradenie Tier I kapitálu menej kvalitnými vlastnými zdrojmi

Kapitálová primeranosť – medzinárodné porovnanie

Proticyklický kapitálový vankúš

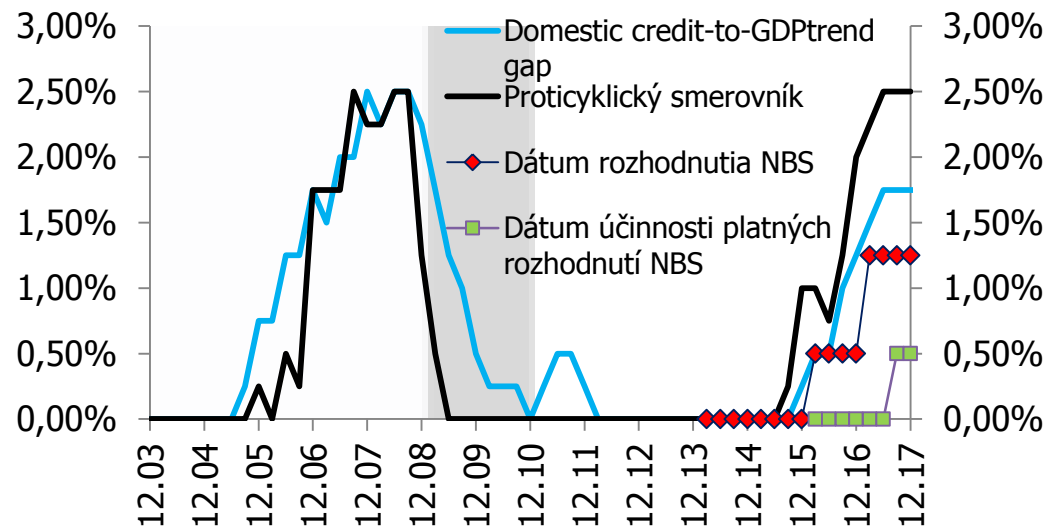

Aktuálne nastavenie

Od 1.8.2017	0,50%
Od 1.8.2018	1,25%

- Aktuálne nastavenie je pod úrovňou referenčných hodnôt
- Ak tento rozdiel pretrvá aj v nasledujúcom štvrtroku, NBS zváži zvýšenie miery proticyklického kapitálového vankúša

Cyklogram indikuje úroveň 2,50 %
Domestic credit-to-GDP_{trend} gap indikuje 1,75 %

2.

AKTUÁLNE ZMENY V OBLASTI REGULÁCIE BÁNK

- 1. Revízia hypotekárneho bankovníctva**
- 2. Spotrebiteľské úvery a úvery na bývanie**
- 3. Likvidita**
- 4. Platobné služby (PSD 2 a PAD)**
- 5. Projekt AnaCredit – RBUZ verzia 3**
- 6. MREL – aktuálny stav a očakávaný vývoj**
- 7. MiFID II/MiFIR – update**
- 8. Internalizátori vyrovnania**
- 9. Nariadenie SFTR**
- 10. LEI – MIFIR/MIFID**
- 11. Novela zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve**

Ciel' zmeny (revízie) hypotekárneho bankovníctva

- Definovať na národnej úrovni harmonizované štandardy porovnateľné s európskymi štandardmi kvality pre kryté dlhopisy

Novela zákona o bankách

- Hypotekárne bankovníctvo, resp. kryté dlhopisy, sú upravené platným zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o bankách
- Zákonom sa vykonala revízia hypotekárneho bankovníctva, ktorá bola v SR platná od roku 1996

Vykonávacie predpisy pre oblasť hypotekárneho bankovníctva, resp. krytých dlhopisov

- NBS pripravila, resp. pripravuje päť vykonávacích predpisov pre oblasť hypotekárneho bankovníctva
- Dva z týchto vykonávacích predpisov pre oblasť hypotekárneho bankovníctva sú platné a účinné od 1. marca 2018
- Ďalšie tri z týchto vykonávacích predpisov pre oblasť hypotekárneho bankovníctva sú v legislatívnom procese a v súčasnosti prebieha príprava na ich predloženie do Výkonnej rady NBS

a) Zavedenie limitu na podiel celkovej zadlženosti klienta k jeho čistému ročnému príjmu (DTI) a sprísnenie limitu na podiel úveru k hodnote založenej nehnuteľnosti (LTV)

Dôvody zavedenia limitu DTI a sprísnenie limitu LTV

- Zníženie rizika zadlženosti domácností
- Zmiernenie rizík spojených s rastúcou zadlženosťou (doteraz nebolo upravené prijatými opatreniami, je potrebné zavedenie DTI)
- Dosiahnutie súladu podmienok poskytovania úverov s rizikovosťou klientov (uvedené sa podarilo čiastočne dosiahnuť, je však potrebné ďalšie sprísnenie limitov pre LTV)

a) Zavedenie limitu na podiel celkovej zadlženosti klienta k jeho čistému ročnému príjmu (DTI) a sprísnenie limitu na podiel úveru k hodnote založenej nehnuteľnosti (LTV)

- Návrhom novely opatrenia NBS č. 10/2017 k **spotrebiteľským úverom** sa upravujú podrobnosti o DTI
- Návrhom novely opatrenia NBS č. 10/2016 k **úverom na bývanie** sa upravujú podrobnosti o DTI a sprísnenie LTV
- Obidva návrhy noviel opatrení boli predložené na rokovanie Bankovej rady v termíne 29.5.2018

b) Predschválené spotrebiteľské úvery

- Cieľom NBS je prioritne upraviť základ návrhu opatrenia o spotrebiteľských úveroch, t.j. oblasť DTI/LTV, a až následne pokračovať s úpravou v predschválených úveroch
- Novela zákona o spotrebiteľských úveroch účinná od 1.5.2018 ustanovuje povinnosť „elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni“ (§7, ods.28)
- MF SR potvrdilo výklad nového ustanovenia na rokovaní s NBS
- Výnimka na predschválené zákony uvedená v zákone stratila význam, avšak nesie v sebe riziko obchádzania limitov NBS

2. Spotrebiteľské úvery a úvery na bývanie

- *NBS zaznamenala zvýšenú aktivitu marketingových kampaní dohliadaných subjektov, ktoré upozorňujú na tiažšiu dostupnosť úverov na bývanie v súvislosti s novou reguláciou.*
- *NBS priebežne monitoruje marketingové aktivity všetkých dohliadaných subjektov (vrátane finančných agentov) s cieľom zamedziť používanie nekalých obchodných praktík. Objavili sa aj články s nepravdivými informáciami o obsahu opatrení NBS.*
- *Dohliadané subjekty sú zodpovedné za zamedzenie šírenia nesprávnych a neúplných informácií ich distribučnými kanálmi o dopadoch novej regulácie.*
- *Individuálne prípady riešil dohľad s niektorými bankami.*

Návrh novely opatrenia č. 18/2008 o likvidite

- Návrhom opatrenia sa vypúšťajú ustanovenia o ukazovateľoch likvidity, ktorými sú ukazovateľ stálych a nelikvidných aktív a ukazovateľ krytia likvidity
- Právny stav uvádza do súladu s usmernením NBS z 19.1.2018
- Návrh opatrenia prešiel vnútorným pripomienkovým konaním (VPK) a v súčasnosti prebieha príprava na jeho predloženie do Výkonnej rady NBS

Zákon o platobných službách

- Novela zákona o platobných službách bola schválená a je účinná od 13. januára 2018
- NBS k nej vydala metodické usmernenie č. 2/2018 pre oblasť povoľovania činností pre všetky dotknuté subjekty vrátane nových subjektov (žiadateľov) s cieľom zosúladenia s novými požiadavkami vyplývajúcimi z PSD2

Centrálny register EBA o poskytovateľoch platobných služieb

- Zoznam - **register subjektov**, ktorý vedie NBS, slúži ako dočasné riešenie na overovanie tretích strán
- Register subjektov je funkčný a dostupný na webovom sídle NBS (<https://subjekty.nbs.sk/api/psd2>)
- NBS intenzívne komunikuje problematiku registra podľa PSD2 na pracovných stretnutiach s EBA. V januári 2018 sa uskutočnila telekonferencia EBA, NBS a SBA

Oznamovanie odmietnutia prístupu k platobnému účtu podľa PSD2

- Na základe ustanovenia § 28 ods. 5 a 7 zákona o platobných službách zavádza NBS postup pri **oznamovaní odmietnutia prístupu k platobnému účtu** (najmä pre prípady podvodného konania tretích strán)
- Na webovom sídle NBS je zverejnená informácia, akým spôsobom je potrebné oznamovanie nahlasovať (nahlasovanie cez štatistický zberový portál prostredníctvom vzoru oznámenia)

Hlavné míľniky:

- 20. marca 2018 – sprístupnené produkčné prostredie **modulu referenčných údajov protistrán**
- 25. apríla 2018 – školenie komerčných bánk k testovaniu **zasielania kreditných údajov**
- 2. mája 2018 – sprístupnené testovacie prostredie pre zasielanie kreditných údajov
 - zatiaľ sa zapojili 2 banky
 - dôkladné testovanie je dôležité pre hladký prechod na nový systém
- 9. mája 2018 – návrh opatrenia o registri bankových úverov a záruk predložený na MPK
- máj 2018 – **zasielanie referenčných údajov** AnaCredit relevantných protistrán do ECB
- 1. október 2018 – **začiatok produkčnej prevádzky** celého systému RBUZ R3
- október až december 2018 - **paralelná prevádzka** RBUZ R2 a RBUZ R3

Na pravidelnej báze prebieha:

- Konzultácia (stretnutia, prezentácie, školenia) s komerčnými bankami
- Výmena informácií (incidenty a žiadosti - prostredníctvom ServiceDesk a schránky anacredit@nbs.sk)

Aktualizované informácie poskytnuté bankám:

- špecifikácia a dokumentácia prenosových formátov (XML a XLSX)
 - doplnené chybové kódy a validácie
- súbor s otázkami a odpoveďami (Q&A)
- dokument „Národné voľby a špecifiká v projekte AnaCredit“

Detailný harmonogram na rbuz.nbs.sk/anacredit

6. MREL – aktuálny stav a očakávaný vývoj

A 3. september 2016

Vykonávací predpis k MREL zverejnený v Úradnom vestníku EÚ

C 26. november 2016

EK zverejnila návrh dvoch noviel BRRD

E 12/2016 – 01/2017

SRB komunikovala materským spoločnostiam SI bánk *indikatívny MREL*

G Q2-Q3 2019*

Rada pre riešenie kríz. situácií určí MREL na individuálnej úrovni pre LSI

B 24. november 2016

Rada pre riešenie krízových situácií schválila metodiku MREL na individuálnej úrovni pre vybrané LSI

D Q3 2017

SRB schválila internú MREL metodiku pre SI materské spoločnosti na úrovni EÚ

F Q1-Q2 2018

SRB rozhoduje o *záväznom* MREL pre materské spoločnosti SI bánk

H Q2-Q3 2019*

SRB určí dcérskym spoločnostiam SI bánk MREL

Regulácia/Metodika (Policy)

A Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1450¹

B, D Metodika interpretuje BRRD a delegované nariadenie

C Novela 1: spoločná definícia nového podriadeného MREL nástroja (prijaté, transpozícia prebieha, platnosť od 1.1.2019); Novela 2: zosúladenie MREL s TLAC (predpokladané prijatie Q4 2018)

Implementácia

E, F Komunikácia SRB s materskou spoločnosťou

G, H Komunikácia Rady/SRB s SK dcérami

¹ Predpisuje „čo najkratšie“ prechodné obdobie na splnenie požiadavky na MREL.

* Uvádzané obdobia sú orientačné. To či pôjde o indikatívne alebo záväzné rozhodnutia momentálne nie je jasné.

❖ Legislatíva

- ❖ Účinnosť novely zákona od 3.1.2018 - nové povinnosti pre banky a o.c.p.
Časť transpozície je aj v ostanej novele zákona o fin. sprostredkovaní účinnej od februára 2018 – **striktnejšie upravené povinnosti pre finančných agentov**, ktoré musia dodržiavať podľa Zákona
- ❖ Prijaté a schválené dve nové opatrenia NBS v oblasti výkazníctva – účinné od 3.1.2018

❖ ESMA

- ❖ Prijaté rozhodnutia o **product intervention** podľa čl. 40 a 41 MiFIR – zákaz predaja neprofesionálnym klientom binárnych opcií a obmedzenie predaja rozdielových zmlúv neprofesionálnym klientom
- ❖ Pokračujúca práca na Level 3 – schválené a zverejnené usmernenia k riadeniu produktov, finalizuje sa usmernenie k vyhodnocovaniu vhodnosti
- ❖ Priebežná **aktualizácia Q&As** - investor protection, market structure
Tento proces bude naďalej prebiehať v počas r. 2018 a nasledujúcich rokoch v nadväznosti na aplikačnú prax a prípadne problémy a nejednotnosť interpretácie

❖ **Komunikačné aktivity NBS**

- ❖ **Aplikačné problémy v praxi**, intenzívna komunikácia s trhom ohľadom interpretácie zákonných ustanovení a priamo aplikovateľných Level 2 predpisov.
- ❖ **Príprava FAQ** ohľadne najviac diskutovaných tém
poskytovanie a prijímanie stimulov, riadenie produktov, informovanie o nákladoch, písomné zmluvy s klientmi, nahrávanie telefonickú a elektronickej komunikácie, vykazovanie transakcií, LEI kódy atď.
- ❖ **Bankový sektor** - predovšetkým poskytovanie investičného poradenstva v súvislosti so zvyšovaním kvality poskytovanej služby a stimulmi, transakčné vykazovanie v prípade fondov, atď.

- ❖ NBS neplánuje vydávať jednostranný výklad k týmto problémom bez toho, aby zo strany ESMA bolo naznačené aspoň základné smerovanie
- ❖ NBS bude aj naďalej usmerňovať trh, aby nedochádzalo k aplikačným diskrepanciám a právnej neistote

8. Internalizátori vyrovnania

- „**Internalizátor vyrovnania**“ je každá banka / o.c.p. ktorá vykonáva prevodné príkazy inak ako prostredníctvom systému vyrovnania transakcií s cennými papiermi;
 - Internalizátori vyrovnania sú **účastníci centrálnych depozitárov a finančné inštitúcie**, ktoré vedú účty majiteľov na nižších úrovniach vedenia účtov;
- Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia č. 909/2014 (CSDR) **internalizátori vyrovnania** každý štvrt'rok oznamujú príslušným orgánom (NBS) **celkový objem a hodnotu všetkých transakcií** s cennými papiermi, ktoré vyrovnali mimo systémov vyrovnania transakcií s cennými papiermi, NBS postúpi informácie ESMA;
- **Delegované nariadenie komisie (EÚ) č. 2017/391** špecifikuje obsah oznámení o internalizovanom vyrovnaní, **vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2017/393** stanovuje vzory a postupy pre oznamovanie;
- Spôsob zasielania údajov o internalizovanom vyrovnaní bude určený opatrením NBS. NBS za týmto účelom vydá novelu **opatrenia č. 13/2014**

9. Nariadenie SFTR

- **SFTR** - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2015/2365 z 25. novembra 2015 **o transparentnosti transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov a opätovného použitia** a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012, účinné od januára 2016, avšak uplatňovanie ohlasovacej povinnosti až cca od 2Q 2019
- **Ohlasovacia povinnosť** - všetky transakcie financovania prostredníctvom cenných papierov (Securities Financing Transaction / SFT) – (napr. repo obchody) uzatvorené medzi protistranami musia byť hlásené archívu obchodných údajov
- **Transparentnosť voči investorom** - transparentnosť subjektov kolektívneho investovania v pravidelných správach a predzmluvných dokumentoch
- **Transparentnosť opätovného použitia** - stanovené podmienky na akékoľvek právo protistrán na opätovné použitie finančných nástrojov prijatých ako zábezpeka
- Ohlasovacia povinnosť **najskôr 12 mesiacov** od zverejnenia RTS a ITS (ešte nie sú zverejnené)

10. LEI – dopad MIFIR/MIFID

- **LEI** – Identifikátor právnických osôb používaný pri ohlasovaní obchodov pridelený oprávneným osobám podľa zásad ISO 17442
- **Priamu povinnosť** mať pridelený LEI majú: (banky, o.c.p. niektoré regulované subjekty)
- **Nepriamu povinnosť** mať pridelený LEI majú osoby, ktoré nepodliehajú priamo ohlasovacej povinnosti, ale musia byť v hlásení identifikované prostredníctvom LEI (platí aj pre strany obchodu so sídlom mimo EU).

Klienti (oprávnení mať LEI podľa ISO 17422), **emitenti finančných nástrojov, subjekty postupujúce pokyny, subjekty s rozhodovacou právomocou na vykonanie transakcie**

- Povinnosť platí **od 3. januára 2018**
- Platí zásada - **Žiaden obchod bez platného LEI**
- Držiteľ LEI musí **minimálne raz ročne aktualizovať údaje** o spoločnosti a **zaplatiť poplatok** miestnej prevádzkovej jednotke (LOU) spravujúcej LEI.
- V SR má akreditáciu na pridelenie LEI – CDCP SR, a.s.

Úprava cezhraničného poskytovania služieb

- Zmeny v pôsobení finančných agentov na území iných členských štátov
- Sprostredkovateľ z iného členského štátu v sektore poistenia a zaistenia
- Finančný sprostredkovateľ z iného členského štátu v sektore poskytovania úverov na bývanie
- Dohoda medzi NBS a domovským orgánom dohľadu ak hlavným miestom výkonu činnosti sprostredkovateľa so sídlom v inom ČŠ sa nachádza v SR - NBS bude zodpovedná za dohľad nad pravidlami výkonu činnosti, právomoc udeľovať sankcie

Ďalšie pripravované zmeny

- **Zmeny pri registrácii** – napr. možnosť podriadeného alebo viazaného agenta podať písomnú žiadosť o odregistrovanie,
- **Nová úprava dôveryhodnosti** (vplyv sankčných konaní)
- **Väčší rozsah vzdelávania**, nové pravidlá pre poskytovateľov
- **Odborný garant** finančnej inštitúcie (zmeny v postavení a v kompetenciách)
- **Krížový predaj** (ponuka poistného produktu s doplnkovým tovarom/službou ako súčasť balíka služieb, možnosť kúpiť si službu osobitne)
- **Poistenie zodpovednosti za škodu** – nové limity a časový rozsah krytia

Ďakujeme za pozornost'